

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут обдарованої дитини НАПН України
НЦ «Мала академія наук України»
Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
«ОБДАРОВАНІ ДІТИ – СКАРБ НАЦІЇ!»

23–29 жовтня 2024 року

в межах XVI Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»

Київ
2024

О-13 Обдаровані діти – скарб нації! : матеріали V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Київ, 23–29 жовтня 2024 року). – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2024. – 1604 с.

У збірник увійшли статті та тези учасників V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Обдаровані діти – скарб нації!», у яких розкрито актуальні наукові та практичні проблеми виявлення, діагностики, розвитку, підтримки та супроводу обдарованої особистості в освітньому середовищі та соціумі, практичний досвід роботи з обдарованими дітьми та молоддю.

Тематика публікацій:

- сучасні тенденції та філософсько-методологічні аспекти дослідження обдарованості;
- впровадження новітніх технологій в освіті обдарованих як один зі шляхів інтеграції України у світовий освітній простір;
- діагностика та моніторинг розвитку обдарованості дітей і молоді;
- педагогічні інновації в освіті та розвитку обдарованих учнів;
- соціально-психологічна підтримка обдарованої особистості в умовах воєнного стану.

Видання рекомендовано для науковців, керівників і представників освітніх закладів, інститутів післядипломної освіти, педагогічних працівників усіх ланок системи освіти, психологів, соціологів та інших фахівців.

Статті подано в авторській редакції (збережено стилістику, орфографію та мову). Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела тощо.

УДК 376-056.45

ЗМІСТ

Абрасьова Д. М., Петінова О. Б. Сучасні підходи до розуміння сутності обдарованості	16
Айтов С. Ш. Теоретичні підходи історичної антропології як сучасної філософії історії та розвиток обдарованості	21
Ангелова В. В., Ландик М. І. Інноваційний підхід до розвитку обдарованості: мистецтво застосування нейромереж у діяльності педагога-позашкільника	25
Аніщенко Н. В. Поліваріантне освітнє середовище як чинник розвитку обдарованості особистості.....	29
Аржанухіна С. В., Перцова О. В. Сучасні методи групової психологічної роботи з обдарованою молоддю	36
Артьомова Т. І. Нові можливості творчості та колізії прав власності в середовищі метавсесвіту.....	39
Артюх С. О., Виповська Л. О. Особливості психологічної допомоги обдарованим учням в умовах воєнного стану	45
Ахман В. О. Шляхи створення сприятливого психологічного клімату для обдарованих учнів у освітніх закладах під час воєнних дій	50
Ащеулова І. П. Розвиток творчих здібностей учнів у процесі створення навчальних проєктів із географії	52
Бабенко Л. Ю. Рекомендації щодо організації роботи з обдарованими дітьми та молоддю.....	56
Бабкова А. М., Міхно С. В. Застосування виставкової діяльності в просторах шкільного музею для самореалізації обдарованої дитини.....	60
Барабаш Л. М., Пономаренко Г. А. STEM-освіта як шлях до розвитку обдарованості здобувачів освіти в процесі інтеграції шкільних предметів.....	65
Басюк Н. А. Вплив освітнього середовища на розвиток емоційного інтелекту обдарованої студентської молоді	76
Баханська А. М. Роль виховних заходів щодо соціально-психологічної підтримки обдарованих учнів ліцею в умовах воєнного стану	82
Бевз-Басова С. В., Домащенко І. В. Педагогічні інновації в освіті обдарованих дітей	85
Безена І. М., Ващенко М. І. Педагогічний супровід самореалізації обдарованої дитини в освітньому процесі закладу освіти.....	94
Безклинська К. С. Інноваційні технології в освіті: використання навчальних чат-ботів для підтримки обдарованих учнів.....	99
Безкороваєва Н. В. Розвиток творчої особистості учня-інноватора, здатного до самореалізації в сучасному суспільстві, як показник професійної компетентності вчителя інформатики.....	104
Безрук К. О. Комунікативне лідерство як інструмент формування життєвої успішності в педагогічному супроводі самореалізації обдарованих учнів.....	114

Абрасьова Д. М.,
*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Філологія»
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса
abrasyova.dasha@gmail.com*

Петінова О. Б.,
*д. філос. н., професор кафедри мистецтвознавства та
загальногуманітарних дисциплін
Міжнародний гуманітарний університет
oksana@npu@gmail.com*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ ОБДАРОВАНOSTІ

Анотація. Сучасні дослідження розширюють розуміння обдарованості за межі інтелекту, включаючи творчість, емоційний інтелект та інші аспекти. Часто обдаровані діти стикаються із труднощами у традиційній освіті. Виявлення їх особливостей та створення сприятливих умов для розвитку є актуальним завданням, тому сучасна освіта повинна переходити до індивідуалізації підходів. Розуміння сутності обдарованості допомагає розробляти ефективні програми розвитку талантів кожної дитини. На сьогоднішній день, обдаровані особистості є рушійною силою прогресу. Розкриття їхнього потенціалу є одним із найважливіших завдань для суспільства. Визначається сенс поняття «обдарованість» та її прояви: ранній розвиток, висока допитливість, нестандартне мислення, високий рівень концентрації, добре розвинена пам'ять, тощо. Розглянуто підходи до навчання обдарованих дітей, а саме: кількісний підхід, що збільшує обсяг, темп подання матеріалу та інтенсивності навчання; якісний підхід, який затримує фокус на якості навчального матеріалу та способи його подачі, розвиток творчих здібностей, критичного мислення та навичок самостійного навчання.

Ключові слова: обдарованість, здатність, талант, інтелект, батьки, педагог, потенціал.

Annotation. Current research is expanding the understanding of giftedness beyond intelligence to include creativity, emotional intelligence, and other aspects. Gifted children often face difficulties in traditional education. Identifying their features and creating favorable conditions for development is an urgent task, therefore, modern education should move to individualization of approaches. Understanding the essence of giftedness helps to develop effective programs for the development of talents of each child. Today, gifted individuals are the driving force of progress. Unveiling their potential is one of the most important tasks for society. The meaning of the concept of "giftedness" and its manifestations are determined: early development, high curiosity, non-standard thinking, high level of concentration, well-developed memory, etc. Approaches to teaching gifted children are considered, namely: quantitative approach, which increases the volume, pace of presentation of material and intensity of training; a qualitative approach that delays the focus on the quality of the educational material and its delivery methods, the development of creative abilities, critical thinking and

independent learning skills.

Key words: giftedness, ability, talent, intelligence, parents, teacher, potential.

Питання обдарованості набуває особливої актуальності у сучасному світі з таких причин, як швидкий розвиток технологій, адже сучасний світ характеризується стрімкими змінами та їх постійним оновленням. Саме обдаровані люди здатні адаптуватися до цих змін, генерувати нові ідеї та розробляти інноваційні рішення. Розвиток обдарованості сприяє прогресу суспільства в цілому, тому додається аспект соціального прогресу. Ще одна важлива причина – це глобалізація, адже у сучасному світі конкуренція стає дедалі жорсткішою. Країни, які зможуть ефективно розвивати свій інтелектуальний потенціал, матимуть значну перевагу. Саме обдаровані люди можуть вирішувати різні складні сучасні проблеми, такі як зміна клімату, екологічні катастрофи, соціальна нерівність, що вимагає нестандартних підходів та творчих рішень. Саме обдаровані люди здатні генерувати такі рішення. До всього цього відноситься й соціальна відповідальність, так як обдаровані люди несуть особливу відповідальність перед громадськістю. Вони можуть стати лідерами, які змінюватимуть світ на краще. А також вони можуть допомогти в напрямку індивідуалізації освіти, адже сучасна освіта дедалі більше орієнтована на індивідуальні потреби кожного учня. Для обдарованих дітей необхідні спеціальні програми та підходи, які дозволять їм реалізувати свій потенціал.

В останні роки було проведено численні дослідження, які розширили розуміння обдарованості. Дослідники критикують традиційні підходи та пропонують нові напрями дослідження, такі як вивчення обдарованості у різних культурних контекстах та розробка більш інклюзивних моделей обдарованості. Так, О. Антонова у своїх роботах пропонує різні підходи до навчання обдарованих дітей. С. Васильєв писав про правила роботи з талановитими дітьми. Значний внесок у розвитку поняття обдарованості також зробили О. Кульчицька, О. Матюшкін, В. Моляко, О. Музика. Цю тему активно розробляють видатні вчені країн світового співтовариства К. Роджерс, В. Дж. Гордон, Г. Лозанов, А. Ротенберг, Ф. Баррон, К. Тейлор, В. Франкл. Вважається, що розкриття потенціалу відбувається у багатьох дітей в дошкільному віці або у початкових класах. З приводу цієї теми, писали статті та доповіді Г. Тарасова, Б. Теплов, С. Олексюк, М. Ярмаченко, Н. Лейтес та інші дослідники.

Що ж розуміється під обдарованістю? Обдарованість – це складне різностороннє поняття, яке визначає наявність у людини виняткових здібностей в одній або кількох сферах діяльності. Може виражатися у різних аспектах, таких як рівень інтелекту, певні творчі здібності та особисті таланти (спорт, техніка,

будь-які окремі науки) [1, с. 163]. Так, німецький психолог В. Штерн зазначав, що обдарованість – це загальна здібність індивіда свідомо спрямовувати своє мислення на нові вимоги, здібність психічного пристосування до нових завдань і умов життя [3, с. 21], тобто обдарована людина має здатність виходити за межі звичного.

Визначити обдарованість у людини може бути складно. Часто вона проявляється в ранньому дитинстві, але може розкритися пізніше. Ознаками обдарованості можуть бути: ранній розвиток; висока допитливість; нестандартне мислення; висока концентрація; пам'ять. Н. Трофаїла зазначає, що обдарованим і талановитим дітям зазвичай притаманні такі риси: розвинуте почуття справедливості, що проявляється у ранньому віці; власна система цінностей, високі вимоги до себе та оточення; яскрава продуктивна уява; сприйнятливості до невербальних (немовних) проявів почуттів інших (наприклад, мовчазного напруження); пошук причин, пояснень, приводів; добре розвинуте почуття гумору; підвищене почуття відповідальності, акуратне виконання взятих на себе зобов'язань [6, с. 2].

У наш час важливу роль відіграють, в першу чергу, батьки у розвитку обдарованості дитини. Саме вони повинні виявити перші признаки обдарованості та високого інтелекту у дитини, через уважність до інтересів маля, його розумові здібності, а саме головне – це підтримка, створення сімейної атмосфери, де дитина відчувається впевнено та захищено, що допомагає та сприяє розвитку її потенціалу.

Також важлива роль у розвитку та підтримки обдарованих дітей припадає на педагогів. Вони, завдяки своїм знанням, досвіду та інтуїції, можуть разом із батьками створювати сприятливе середовище для розкриття талантів кожного дитини [7]. Основні функції, які повинен виконувати вчитель полягають у виявленні обдарованості; створенні індивідуальних навчальних програм; стимуляції творчості; розвитку критичного мислення; підтримці мотивації; співпраці з батьками.

Для роботи з обдарованими дітьми педагог повинен мати певні якості, а особливо – терпіння, також творчість, гнучкість, професіоналізм, потрібно постійно підвищувати кваліфікацію, адже наука та розвиток технологій не стоїть на місці, а саме головне у навчанні дітей одним із головних аспектів є сучасність, щоб підтримувати постійну зацікавленість у отриманні нових знань; та останнє, не менш важливе – емпатія, здатність розуміти почуття та потреби учнів.

У сучасному динамічному світі, де цінуються креативність, інноваційність та здатність до адаптації, розуміння сутності обдарованості та розкриття потенціалу обдарованих дітей набуває особливої актуальності. Розширення уявлень про обдарованість за межі інтелекту та необхідність індивідуалізації

освітнього процесу вимагають від суспільства нових підходів до виявлення та розвитку обдарованих дітей. Соціальна відповідальність перед майбутніми поколіннями спонукає до пошуку ефективних стратегій виявлення та розвитку обдарованих дітей, які зможуть внести значний внесок у розвиток нашого суспільства.

Узагальнення досвіду провідних західних держав світу дозволяє зазначити, що у теорії й практиці навчання обдарованих дітей у цих країнах використовують 2 основних підходи: кількісний та якісний [4, с. 4]. Перший фокусується на збільшенні обсягу, темпу та інтенсивності навчання, обдарованим дітям пропонують більше матеріалу за більш короткий проміжок години, ніж їх ровесникам. Другий же зосереджується на характері подачі навчального матеріалу. Тобто, акцент робиться не стільки на кількості інформації, скільки на її якості та способах подачі. Цей підхід включає в собі такі методи, як проблемне навчання, за яким діти самостійно шукають рішення складних завдань. Кожен із цих підходів є важливим при роботі із обдарованими дітьми, тому потрібно застосовувати оптимальний підхід до навчання обдарованих дітей, підбираючи індивідуальні програми навчання для кожного. Основна мета обох підходів – це створити умови для максимальної реалізації потенціалу кожної обдарованої дитини.

Отже, питання обдарованості набуває все більшої актуальності у сучасному світі. Швидке розвиток технологій, глобалізація та певні складні суспільні виклики роблять необхідним виявлення та розвиток талантів кожного людини. Обдаровані особистості є рушійною силою прогресу, здатні генерувати інноваційні ідеї та знаходити нестандартні рішення. Обдарованість – це доволі складне поняття, яке охоплює широкий спектр здібностей та талантів, це певний потенціал, який має невелика кількість людей. Створення сприятливих умов для розвитку обдарованості у ранньому віці є критично важливим для подальшої реалізації потенціалу. Кожна обдарована дитина потребує індивідуального підходу, який враховує її особливості та інтереси, без цього неможливий подальший прогрес у вивченні тієї чи іншої науки. Серед факторів, які сприяють розвитку обдарованості, можна назвати сімейне середовище, освіту, соціальне оточення та особистісні якості дитини. Потрібно створювати більш ефективні моделі навчання, які б відповідали потребам обдарованих дітей та сприяли їхньому всебічному розвитку. Співпраця між різними фахівцями сприяє успішному розвитку обдарованих дітей, а саме між психологами, педагогами, батьками.

Розвиток обдарованості – це інвестиція у майбутнє. Інвестуючи в обдарованих дітей, ми інвестуємо в інновації, соціальний прогрес та розвиток нашого суспільства. Важливо створити такі умови, в яких кожна обдарована

дитина зможе реалізувати свій потенціал і зробити свій внесок у розвиток людства. Не дивлячись на всю існуючу інформацію, потрібен розширений спектр досліджень на цю тему, необхідно проводити більш детальні дослідження різних аспектів обдарованості, зокрема, її проявів в різних культурах, гендерних особливостях, а також впливу соціально-економічних факторів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шандрук, С. Психологічні особливості загальної і творчої обдарованості підлітків. Психологія і суспільство. № 4. 2012. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/28473/1/%d0%a8%d0%b0%d0%bd%d0%b4%d1%80%d1%83%d0%ba.pdf>
2. Антонова О. Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу : Моногр. Житомир: Житомир. держ. ун-т., 2005. 456 с. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://eprints.zu.edu.ua/12517/1/Maket_Obdarovanist.pdf
3. Штерн В. Обдарованість дітей та підлітків та методи її дослідження. К.: Книгоспілка, 1926. 409 с.
4. Обдарованість: сутність, структура, технології розвитку. Шляхи і методи забезпечення подальшого творчого зростання обдарованої молоді: наук.-метод. зб. / За заг. ред. І.І. Якухна, Л.В. Корінної. Житомир: ЖОППО, 2008. С. 78-89.
5. Бочарова, О. А. Соціально-педагогічна підтримка обдарованих школярів у Польщі. (Дис. д-ра пед. наук). Горлівка, 2012.
6. Трофаїла Н. Роль батьків у вихованні обдарованих дітей. Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. Вип. 2(22): Сучасні проблеми обдарованості особистості: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) Умань: Візаві, 2021. С. 130 – 134.
7. Андрющенко Т. Інноваційна компетентність педагога – передумова розвитку обдарованості особистості. Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. Вип. 2 (22): Сучасні проблеми обдарованості особистості: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Ін-т педагогіки. Умань: Візаві, 2021. С. 11-17.
8. Іщенко Л. Розвиток дитячої обдарованості як психолого-педагогічна проблема. Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. Вип. 1(24): Сучасні проблеми обдарованості особистості: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Ін-т педагогіки. Умань: Візаві, 2021. С. 72–76.

Наукове видання

ОБДАРОВАНІ ДІТИ – СКАРБ НАЦІЇ!

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
23–29 жовтня 2024 року**

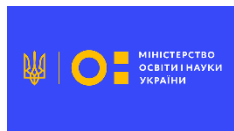
Упорядники:

А. В. Малиношевська, В. М. Шульга

Підписано до опублікування: 12 листопада 2024 року.
Умов.-друк. арк. 186,47. Автор. арк. 99,66. Електронне видання.
Зам. № 0111

Видавництво Інститут обдарованої дитини НАПН України
вул. Січових Стрільців, 52-Д, м. Київ, 04053
тел./факс.: (044) 481-27-27
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія
ДК № 6081 від 14.03.2018 р.

Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут обдарованої дитини НАПН України
НЦ «Мала академія наук України»
Кафедра ЮНЕСКО з наукової освіти
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ПРОГРАМА

V Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
«ОБДАРОВАНІ ДІТИ – СКАРБ НАЦІЇ!»

23–29 жовтня 2024 року

в межах XVI Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»

Київ
2024

МЕТА КОНФЕРЕНЦІЇ: визначення наукових основ і практичних способів розв’язання проблем виявлення, діагностики, розвитку, підтримки та супроводу обдарованої особистості в освітньому середовищі та соціумі; обмін досвідом у практичній роботі з обдарованими дітьми та молоддю

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ:

- Сучасні тенденції та філософсько-методологічні аспекти дослідження обдарованості
- Впровадження новітніх технологій в освіті обдарованих як один зі шляхів інтеграції України у світовий освітній простір
- Діагностика та моніторинг розвитку обдарованості дітей і молоді
- Педагогічні інновації в освіті та розвитку обдарованих учнів
- Соціально-психологічна підтримка обдарованої особистості в умовах воєнного стану

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ: науковці Національної академії наук України та наукових галузевих академій; викладачі ЗВО; представники департаментів та управлінь освіти, інститутів післядипломної освіти; представники Малої академії наук України та регіональних осередків; адміністрація закладів освіти, учителі, методисти, керівники гуртків, класні керівники, психологи, соціальні педагоги; аспіранти й магістранти; усі зацікавлені тематикою конференції.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ:

Кремень Василь Григорович, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, президент Національної академії педагогічних наук України

Довгий Станіслав Олексійович, доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, президент Національного центру «Мала академія наук України»

Ляшенко Олександр Іванович, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, академік-секретар Відділення загальної середньої освіти Національної академії педагогічних наук України

Гальченко Максим Сергійович, доктор філософських наук, директор Інституту обдарованої дитини НАПН України

Стрижак Олександр Євгенійович, доктор технічних наук, старший науковий співробітник, заступник директора з наукової роботи Національного центру «Мала академія наук України»

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Малиношевська Альона Василівна, кандидат педагогічних наук, заступник директора з наукової роботи Інституту обдарованої дитини НАПН України

Свириденко Денис Борисович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри UNESCO з наукової освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Савченко Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, учений секретар Національного центру «Мала академія наук України»

Шульга Валентина Миколаївна, завідувач науково-організаційного відділу Інституту обдарованої дитини НАПН України

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Платформа **Zoom meeting** за покликанням:

<https://us02web.zoom.us/j/81101438593?pwd=iOUJTOayaGwSKUrJCr8O7m4lFQR5Dv.1>

Ідентифікатор: **81101438593**

код доступу **1**

(Ідентифікатор єдиний для підключення в усі дні роботи конференції)

Трансляція: <https://www.youtube.com/live/ToInHMopKXU>

ПЛАН РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

23 жовтня	
10 ⁵⁰ –11 ⁰⁰	Онлайн-реєстрація учасників
11 ⁰⁰ –11 ³⁰	Мотиваційні та вітальні промови
11 ³⁰ –20 ⁰⁰	Пленарне засідання
24 жовтня	
10 ⁰⁰ –18 ⁰⁰	Секційні онлайн-доповіді
25 жовтня	
12 ⁰⁰ –19 ⁰⁰	Практичні заходи
26–29 жовтня	
10 ⁰⁰ –19 ⁰⁰	Робота секцій 1–5

РЕГЛАМЕНТ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Мотиваційні / вітальні промови	до 5 хвилин
Доповіді на пленарному засіданні	до 15 хвилин
Доповіді на секційному засіданні	до 10 хвилин
Повідомлення, репліки	до 3 хвилин
Практичні заходи	до 60 хвилин

Сучасні підходи до розуміння сутності обдарованості

Петінова Оксана Борисівна, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та МСКД Університету Ушинського
Абрасьова Дар'я Михайлівна, студентка Міжнародного гуманітарного університету

Обдарований учитель для обдарованого учня: складники і рівні особистісно-професійного розвитку вчителя

Стрельніков Віктор Юрійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри філософії і економіки освіти Полтавської академії неперервної освіти імені М. В. Остроградського

Концепції обдарованості

Бурлака Ірина Сергіївна, кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних загальнонаукових дисциплін ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет»

Мірошниченко Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної педагогіки; секретар ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Омельченко Павло Сергійович, кандидат фармацевтичних наук, докторант кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Роль сократівського діалогу в розвитку критичного мислення та самореалізації обдарованих здобувачів вищої освіти

Вітомський Юрій Леонідович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії та психології Київського університету інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія»

Бондаренко Степан Юрійович, фахівець Національної академії Служби безпеки України

Епістемологічні основи математичної обдарованості у здобувачів вищої освіти: аналіз природи інтуїції, абстрагування та доведення

Кобус Олена Сергіївна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, завідувач кафедри технологій захисту кіберпростору центру кібербезпеки Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України

Бондаренко Степан Юрійович, фахівець кафедри технологій захисту кіберпростору центру кібербезпеки Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій Національної академії Служби безпеки України